

ASAF's mandate is evolved progressively. In the beginning its purpose was to secure Kabul and its surrounding. Then in October 2003 United Nations extended ASAF mandate to cover all of Afghanistan. Alongside it extended the mandate of civil and military provincial reconstruction teams.

Після перегляду відеоролика студентам пропонуються такі завдання: переказ (монологічне мовлення), обговорення проблеми (діалогічне мовлення).

Висновок. Розгляд зазначених вище прикладів та завдань, запропонованих для контролю переглянутих фільмів, свідчить про наростання складності та збільшення їх тривалості відповідно до віку тих, хто вивчає англійську мову.

Отже, під час перегляду відеоматеріалів на різних етапах вивчення англійської мови виникає атмосфера спільної пізнавальної діяльності. Інтенсивність уваги впливає на процес запам'ятовування. Використання відеоматеріалів сприяє інтенсифікації навчального процесу, створює сприятливі умови для формування комунікативної компетенції школярів та студентів.

Перспективи подальшого дослідження. Одним із перспективних напрямів є методика роботи з аудіокнигами та відеоматеріалами, широко доступними користувачам Інтернету, який стає все популярнішим серед молодого покоління.

Список використаної літератури

1. Верисокин Ю. И. Учебное кино на уроках английского языка / Ю. И. Верисокин // Иностраный язык в школе. – 2000. – № 5. – С. 32–35.
2. Яхунов Т. О. Типология киноинформации та використання для навчання лексики соціокультурним компонентом / Т. О. Яхунов, Ю. І. Верисокин // Иноземні мови. – 2000. – № 3. – С. 33–36.
3. Frank J. Quebbemann Using the Movies / J. Frank // Forum. – 1991. – Number 3. – P. 27–28.
4. Иркутский государственный лингвистический университет [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://islu.ru>.

Статтю подано до редколегії
14.03.2012 р.

УДК 378.147:802.0

О. Б. Тарнопольський – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри прикладної лінгвістики та методики навчання іноземних мов Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля

Принцип розвитку англомовної інформаційної компетенції студентів у навчанні англійської мови для спеціальних цілей із використанням Інтернету в немовних вищих навчальних закладах

Роботу виконано на кафедрі прикладної лінгвістики та методики навчання іноземних мов ДУ ім. Альфреда Нобеля

У статті здійснено спробу розробити підхід, який забезпечував би ефективне використання студентами немовних ВНЗ ресурсів Інтернету як засобу покращення та інтенсифікації навчання англійської мови для спеціальних цілей. Для досягнення цього рекомендовано впровадити принцип розвитку англомовної інформаційної компетенції студентів і розкрито його сутність та практичні засади опори на цей принцип.

Ключові слова: англомовна інформаційна компетенція, ресурси Інтернету для навчання іноземних мов, змішане навчання.

Тарнопольский О. Б. Принцип развития англоязычной информационной компетенции студентов в обучении английскому языку для специальных целей с использованием Интернета в неязыковых вузах. В статье делается попытка разработать подход, который обеспечивал бы эффективное использование студентами неязыковых вузов ресурсов Интернета как средства усовершенствования и интенсификации обучения англ-

лійському мові для спеціальних цілей. Для досягнення цього рекомендується впровадження принципу розвитку англоязычної інформаційної компетенції студентів і розкриваються його сутність і практичні основи опираючись на цей принцип.

Ключевые слова: англоязычная інформаційна компетенція; ресурси інтернету в навчанні іноземними мовами, змішане навчання.

Tarnopolsky O. B. The Principle of Developing Students' Informational Competence in English When Teaching ESP With The Aid of the Internet at Non-Linguistic Tertiary Schools. The article attempts to develop an approach for ensuring the efficient use of Internet resources for improving and intensifying ESP learning by students of non-linguistic tertiary schools. For achieving this goal, the introduction of the principle of developing students' informational competence in English is recommended and the essence as well as practical implementation of the principle are discussed.

Key words: informational competence in English, Internet resources in foreign language teaching, blended learning.

Постановка наукової проблеми та її значення. Сучасне навчання англійської мови для спеціальних цілей, тобто для професійного спілкування, у немовних ВНЗ є менш ефективним, коли воно протікає без використання англоязычних ресурсів Інтернету, які можна знайти на англоязычних професійних Інтернет-сайтах. Це пов'язано з тим, що для ефективного опанування мови професійної комунікації студентам потрібно працювати з дуже великою кількістю автентичних фахових матеріалів мовою, що вивчається. Жодний підручник не здатний забезпечити таку кількість матеріалів, навіть якщо вони будуть доповнені додатковими текстами, які добирає викладач. Крім того, щоб надати дійсно творчого характеру процесу оволодіння мовою для професійного спілкування, значну частину іноземних фахових матеріалів для опрацювання в навчальному процесі студенти повинні знаходити самостійно, звичайно, за завданнями й за консультативної допомоги викладача.

Вирішити це двоєдине завдання (забезпечити студентів достатньою кількістю англоязычних фахових матеріалів та створити умови, за яких значну частину таких матеріалів для опрацювання вони б знаходили самі) можна тільки на основі звернення до ресурсів Інтернету, а точніше до процедури пошуку студентами в Інтернеті потрібних їм для навчання англоязычних фахових Інтернет-ресурсів.

В. Barrett та P. Sharma [4], J. Harmer [5], M. Warschauer, H. Shetzer та C. Meloni [8], а також інші автори, серед них і вітчизняні [2], уже неодноразово звертали увагу на те, що головна роль Інтернету як невичерпного джерела англоязычної інформації в навчанні англійської мови, особливо для спеціальних цілей, полягає в тому, що на його основі можна організувати регулярний інформаційний пошук, у процесі якого ті, хто навчаються, знаходять автентичні матеріали, необхідні їм для виконання навчальних завдань, насамперед завдань творчого характеру, зорієнтованих на майбутню професію (такі як навчальні проекти, презентації, робота з кейсами, професійні дискусії мовою, що вивчається, тощо).

Проте щоб пошук в Інтернеті міг виконувати цю функцію, він повинен бути не просто регулярним, а постійним і доволі частим, що, до речі, деякою мірою компенсує нестачу англоязычної мовленнєвої практики в студентів немовного ВНЗ (невелика кількість навчальних годин), оскільки робота на англоязычних фахових Інтернет-сайтах є однією з форм такої практики. Подібна постійність та частота стає можливою, тільки якщо пошук в Інтернеті стає обов'язковою частиною навчального процесу з англійської мови для спеціальних цілей у немовному ВНЗ, причому цей пошук включається і в аудиторну, і в позааудиторну роботу студентів та його необхідність відображається навіть у завданнях базового підручника [2] (вже є підручники з англійської мови для спеціальних цілей, що містять регулярні завдання на пошук в Інтернеті [3]).

Якщо названі умови виконують, викладання англійської мови для спеціальних цілей у немовному ВНЗ перетворюється на так зване *змішане навчання (blended learning)*, коли традиційна аудиторна робота студентів із викладачем та один з одним оптимально балансується й органічно сполучається з аудиторною та позааудиторною роботою онлайн [6]. Остання стає обов'язковою, невід'ємною та дуже важливою частиною навчального процесу. Фактично в сучасній найпередовішій методиці викладання іноземних мов саме змішане навчання розглядають як найкращий та найбільш надійніший шлях до вирішення проблеми досягнення стабільного успіху в навчанні англійської мови для спеціальних цілей [4; 6].

Проте на шляху впровадження змішаного навчання в процес викладання англійської мови для спеціальних цілей у немовному ВНЗ часто стає неготовність студентів працювати в англійськомовному Інтернеті через нестачу в них відповідних навичок та вмінь. Метою цієї статті є спроба вирішення цієї проблеми через запровадження *принципу розвитку англійськомовної інформаційної компетенції студентів*.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Принцип розвитку англійськомовної інформаційної компетенції студентів полягає в тому, що завдяки постійному проведенню Інтернет-пошуку та іншим видам використання Інтернет-технологій у них починає розвиватися та англійськомовна інформаційна компетенція, яка відповідає сучасним вимогам до фахівця в будь-якій галузі.

Під англійськомовною інформаційною компетенцією слід розуміти здатність фахівця (сформованість відповідних умінь) ефективно знаходити та використовувати потрібну йому фахову інформацію через усі доступні англійськомовні канали, передусім, через канали, які надаються сучасними інформаційними технологіями. Така компетенція має бути англійськомовною, оскільки в усіх галузях знань найбільш фаховою інформацією може бути знайдено через англійськомовні канали, насамперед Інтернет, який здебільшого є англійськомовним. Звичайно, інформаційна компетенція взагалі включає не тільки здатність ефективно знаходити інформацію через Інтернет, а й ефективно вести бібліотечний пошук та інші види інформаційного пошуку [1]. Навчання англійськомовного інформаційного пошуку через систему Інтернет (тобто формування в студентів відповідної англійськомовної інформаційної компетенції саме в цьому аспекті) є, безумовно, справою курсу англійської мови, якщо він ґрунтується на постійному використанні Інтернет-технологій у навчальному процесі.

Потреба такого підходу обумовлена ще двома обставинами. По-перше, M. Warschauer і P. F. Whittaker [7, 27] уже відзначали, що студенти використовують Інтернет не тільки, щоб краще опанувати англійську мову. Інколи одним із мотивів для вивчення англійської мови є отримання можливостей користуватися англійськомовним Інтернетом, і це потрібно враховувати в курсі англійськомовної підготовки. По-друге, той же M. Warschauer та його співавтори [8] підкреслюють доцільність так званого «подвійного занурення» (*«dual immersion»*) в курсах іноземної мови, що означає паралельне навчання мови та комп'ютерних технологій, тобто вміння використовувати комп'ютери взагалі й Інтернет зокрема для цілей мовної підготовки.

Для того, щоб англійськомовна інформаційна компетенція в наведеному розумінні була сформована в студентів немовного ВНЗ, вони повинні оволодіти такими вміннями:

- 1) працювати з латинською клавіатурою комп'ютера (володіти її розкладкою для англійської мови);
- 2) вести інформаційний пошук на англійськомовних Інтернет-сайтах, використовуючи англійськомовні пошукові системи (*search engines*) типу *Google*;
- 3) зберігати в пам'яті комп'ютера адреси англійськомовних сайтів, які можуть знадобитися в майбутньому;
- 4) зберігати та копіювати знайдені в Інтернеті англійськомовні матеріали (графічні, аудіо- та відео-матеріали);
- 5) оформити підписку на англійськомовні листи-розсилки з фахових питань.

Якщо Інтернет використовують у навчальному процесі не тільки для інформаційного пошуку, а ще й для англійськомовного електронного листування, виконання навчальних проектів онлайн, участі в англійськомовних форумах і чатах тощо, можуть знадобитися також й інші вміння. Сюди належать вміння:

- 1) користуватися англійськомовною електронною поштою (цьому потрібно навчити студентів навіть раніше, ніж вони починають вивчати курс іноземної мови для професійних цілей);
- 2) знаходити та повноцінно використовувати розміщені в Інтернеті навчальні програми з англійської мови;
- 3) які дають можливість брати участь в англійськомовних фахових чатах та форумах;
- 4) користуватися новітньою методикою «тандем» для вивчення іноземної мови через Інтернет (коли на відповідних сайтах ті, хто навчається, знаходять собі партнерів для взаємодопомоги у вивченні мови та певний інструментарій для такого «командного» навчання).

Можна перерахувати й інші вміння, але слід відзначити, що більшість сучасних студентів ними вже володіє, принаймні рідною мовою (що дає змогу розраховувати на включення механізму переносу під час регулярної роботи з англомовним Інтернетом), оскільки молодь дуже цікавиться Інтернет-технологіями та проводить у ньому досить багато часу. Але, безумовно, є й такі студенти, які ще не опанували відповідних умінь, особливо для використання англомовного Інтернету. Згідно з принципом, що розглядається, для таких студентів перед початком курсу англійської мови для спеціальних цілей, однією з основ якого є широке використання Інтернет-технологій, повинні проводитися спеціальні заняття для формування необхідних «Інтернет-умінь». Як підтверджує практика, одного-двох занять для цього, як правило, цілком достатньо. Хто повинен провести такі заняття, як і чи потрібні вони взагалі (нерідко вони зовсім не потрібні, оскільки всі прогалини в уміннях студентів часто можна ліквідувати в процесі занять у комп'ютерних класах безпосередньо в самому курсі англійської мови), вирішується окремо для кожного конкретного випадку.

Узагалі ж, реалізація принципу розвитку англомовної інформаційної компетенції студентів здійснюється через постійне попутне вдосконалення відповідних (перелічених вище) умінь у процесі використання Інтернет-технологій та англомовного Інтернет-пошуку в курсі англійської мови для професійного спілкування – особливо під час проведення спеціальних аудиторних занять у комп'ютерних класах [2; 3].

Висновки. Отже, суттєве підвищення ефективності навчання англійської мови для спеціальних цілей у немовному ВНЗ вимагає постійного й обов'язкового пошуку інформації студентами на англомовних фахових Інтернет-сайтах. Такий регулярний та обов'язковий Інтернет-пошук, який проводять ті, хто навчається, в аудиторії і за її межами, перетворює навчання на змішане, що збалансовано поєднує традиційну й онлайн-роботу студентів. Для ефективного впровадження змішаного навчання потрібна підготовка студентів у плані формування їх англомовної інформаційної компетенції, яка дає змогу без зайвих утруднень працювати в англомовному Інтернеті. Організація такої підготовки може забезпечуватися принципом розвитку англомовної інформаційної компетенції студентів, який передбачає формування її здебільшого в процесі проведення практичного інформаційного пошуку в англомовному Інтернеті тими, хто навчається.

Перспективи подальших досліджень полягають переважно в практичному розробленні конкретних методик змішаного навчання для викладання англійської мови з метою професійного спілкування студентів ВНЗ різних немовних спеціальностей, а також із застосуванням різноманітних методів підвищення їхньої англомовної інформаційної компетенції у змішаних курсах англійської мови.

Список використаної літератури

1. Лук'яненко І. О. Формування інформаційної культури майбутніх учителів англійської мови: автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.02 : «Теорія і методика навчання: германські мови» / І. О. Лук'яненко. – Одеса : [б. в.], 2009. – 22 с.
2. Методика навчання англійської мови студентів-психологів : монографія / [О. Б. Тарнопольський, С. П. Кожушко, Ю. В. Дегтярьова та ін.] ; за заг. та наук. ред. О. Б. Тарнопольського. – Дніпропетровськ : Дніпропетр. ун-т ім. Альфреда Нобеля, 2011. – 264 с.
3. Психологічні справи (Psychological Matters) : підруч. з англ. мови для студ. напряму підготовки «Психологія» / [О. Б. Тарнопольський, С. П. Кожушко, Ю. В. Дегтярьова, Н. В. Беспалова]. – К. : Фірма «ІНКОС», 2011. – 302 с.
4. Barrett B. The Internet and Business English / B. Barrett, P. Sharma. – Oxford : Summertown Publishing, 2003. – 198 p.
5. Harmer J. The practice of English language teaching (3d ed.) / J. Harmer. – Harlow, Essex : Longman, 2001. – 371 p.
6. Sharma P. Blended learning. Using technology in and beyond the language classroom / P. Sharma, B. Barrett // Oxford : Macmillan, 2007. – 160 p.
7. Warschauer M. The Internet for English teaching: Guidelines for teachers / M. Warschauer, P. F. Whittaker // TESL Reporter. – 1997. – 30 (1). – P. 27–33.
8. Warschauer M. Internet for English teaching / M. Warschauer, H. Shetzer, C. Meloni. – Alexandria, VA : TESOL, 2000. – 176 p.

Статтю подано до редколегії
12.03.2012 р.